

РЕШЕНИЕ

№ 12665

гр. София, 23.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав,
в публично заседание на 24.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **4187** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Х. И. В. от [населено място] срещу Заповед № СОА24-РД08-895/13.03.2024 г. на кмета на Столична община, с която на основание чл. 44, ал. 2 от ЗМСМА и чл. 91 от Наредба за организация на движението на територията на Столична община ѝ е отказано издаване на карта за преференциално паркиране на ППС, превозващо хора с увреждания в зоните за почасово платено паркиране и паркингите на общинска собственост на определените и означени за целта места.

В жалбата се навеждат твърдения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена в нарушение на материалноправните норми, уреждащи правата на хората в неравностойно положение. Посочва се, че изискването в чл. 91 от Наредбата за организацията на движението на територията на Столична община (Наредбата) за наличие на трайно намалена работоспособност над 50 % у заявителите, е незаконосъобразно.

В съдебно заседание жалбоподателката се явява лично, като поддържа жалбата си и моли съдът да отмени оспорената заповед.

Ответникът - кметът на Столична община се представлява от юрк. Н., която оспорва жалбата, като счита, че липсва правен интерес от оспорване на заповедта, предвид решение № 6975/06.06.2024 г. по адм.дело № 1820/2024 г. по описа на ВАС, с което са прогласени за нищожни разпоредите на чл. 91, т. 1 до 5 от Наредбата.

СГП, редовно призована, не изпраща представител.

Административен съд София-град, като взе предвид посочените в жалбата съображения, становищата на страните и събраните по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало с подаване на заявление вх. № СОА24-ГР94-572/08.02.2024 г. от жалбоподателката до кмета на СО за издаване на карта за безплатно паркиране на МПС, обслужващо хора с трайни увреждания и за използване на улеснения при паркиране. Към заявлението било приложено експертно решение № 90153/12.01.2024 г. на ТЕЛК, видно от което на Х. В. била определена 50% трайно намалена работоспособност пожизнено. Със заповед на кмета на СО била назначена комисия за разглеждане на постъпили заявления за издаване на карти за преференциално паркиране на ППС, превозващи хора с увреждания. На проведено заседание на комисията, обективизирано в протокол № 1113 от 13.02.2024 г. било предложено на кмета на СО да откаже на жалбоподателката издаването на карта за преференциално паркиране поради обстоятелството, че същата не отговаря на заложените критерии в чл. 91 от Наредбата.

С оспорената в настоящото производство заповед № СОА24-РД08-895/13.03.2024 г. на основание чл. 44, ал. 2 от ЗМСМА и чл. 91 от Наредбата кметът на СО отказал издаване на карта за преференциално паркиране на ППС, превозващо хора с увреждания в зоните за почасово платено паркиране и паркингите общинска собственост на определенияте и означени за целите места. В мотивите си административният орган посочил, че от приложеното към заявлението ЕР на ТЕЛК било видно, че жалбоподателката не отговаря на критериите на чл. 91 от Наредбата. Заболяванията, посочени в ЕР на ТЕЛК не водят до трайно оформен функционален дефицит на стоежа, придвижването и издръжливостта. Лицето не ползва инвалидна количка, ортопедични апарати, външни протези, патерици или чужда помощ. На лицето не е определен над 90% трайно намалена работоспособност поради сърдечни, белодробни или зрителни заболявания. Заповедта била връчена на жалбоподателката на 09.04.2024 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи:

Жалбата е подадена от лице с правен интерес, срещу подлежащ на оспорване административен акт, в законоустановения за това 14-дневен срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган - кмета на Столична община предвид разписаното в чл. 91, т. 9 от Наредбата негово правомощие да издава заповеди, с които да се предоставят карти за преференциално паркиране на ППС, превозващи хора с трайни увреждания в зоните за почасово платено паркиране и паркингите общинска собственост на територията на Столична община.

Заповедта е издадена в писмена форма, като съдържа нормативно установеното съдържание в чл. 59 от АПК, в т. ч. и фактически и правни основания за нейното издаване. При издаването на заповедта не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

При издаването на заповедта, обаче, административният орган се е позовал на нищожни материалноправни разпоредби, като по този начин е издал и нищожна заповед, която следва да бъде прогласена за такава.

В чл. 91, т. 1-5 от Наредбата са определени условията, на които следва да отговарят лицата, при издаване на карти за преференциално паркиране на ППС, превозващи хора с трайни увреждания в зоните за почасово платено паркиране и паркингите общинска собственост на територията на Столична община, а именно: т. 1. - Лица, които вследствие на увреждането не могат да се придвижват без използването на инвалидна количка, ортопедични апарати, външни протези, патерици или чужда помощ, т.е. лица, които не са в състояние да заемат изправено положение на тялото без използването на технически помощни средства и имат трайно оформен функционален дефицит на стоежа, придвижването и издръжливостта. Определеният процент на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, определени от ТЕЛК и НЕЛК следва да е над 50 %. 2. - Лица с III-ти и по-висок функционален клас на сърдечна недостатъчност и с определени над 90 % трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, определени от ТЕЛК и НЕЛК. 3. Лица с белодробни заболявания с втора и по-висока степен на хронична дихателна недостатъчност и определена над 90 % трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, определени от ТЕЛК и НЕЛК. 4. Лица с пълна двустранна слепота или с определена над 90 % трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, поради зрителни заболявания, определени от ТЕЛК и НЕЛК.

С решение № 6975/06.06.2024 г. по адм.дело № 1820/2024 г. Върховният административен съд е обявил нищожността на разпоредбата на чл. 91, т. 1-5 от Наредбата за организацията на движението на територията на Столична община. Касационната инстанция е приела, че правоотношенията свързани с движението по пътищата и в частност с престоя, паркирането и спирането са изрично регламентирани в чл. 93 - 99а от Закона за движението по пътищата. По отношение осигуряването на специални условия за движение, спиране, паркиране и престой на пътни превозни средства, управлявани от хора с увреждания или превозващи хора с увреждания е предвидена компетентност на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, съгласно чл. 58, т. 3 от Закона за хората с увреждания. Посочено е, че в правомощията на това министерство е предоставено разработването на нормативни актове за уреждането на тези отношения. Направен е изводът, че приемайки процесната разпоредба, СОС е превишил своята компетентност, регламентирана в чл. 21, ал. 1 ЗМСМА, включително и по т. 23 от тази алинея, което е обосновало нищожност на атакуваната разпоредба. На следващо място ВАС е приел, че необосновано с атакуваната разпоредба е стеснен кръгът на лицата имащи право на карта за паркиране на места, определени за превозни средства, обслужващи хора с трайни увреждания. Посочено е, че законовата разпоредба на чл. 99а от ЗДвП не съдържа ограничения, а посочва, че право на такава карта има всяко лице с трайно увреждане. Легалната дефиниция на това понятие е изведена в §1, т.2 от ДР на ЗХУ – „хора с трайни увреждания“ са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, а не както е прието в чл. 91 т. 1-5 от НОДТСО с въвеждането на допълнителни ограничения.

Въпросът за действието на решението, с което е обявена нищожността на подзаконов административен акт (или на отделни негови разпоредби), не е разрешен с

изрична правна уредба. Въпреки това в решенията си Върховният административен съд приема, че с оглед правната същност на нищожността, както и предвид субсидиарното приложение на разпоредбите за оспорване на индивидуалните административни актове съгл. чл. 196 от АПК, обявената нищожност на нормативния акт има действие от момента на издаването му, т. е. прогласяването на нищожността има ретроактивно действие – от момента на неговото издаване, а не от момента на влизане в сила на съдебното решение, с което тя е прогласена.

В настоящия случай оспорената заповед № СОА24-РД08-895/13.03.2024 г. на кмета на Столична община е издадена на основание чл. 91 от Наредбата, с мотиви, че лицето не отговаря на критериите, заложиени в т. 1-5 от същата. Точно тези разпоредби от подзаконовия нормативен акт са прогласени от ВАС за нищожни. Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, в доктрината и съдебната практика е възприето, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 от АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Като правило нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Предвид ретроактивното действие на решението на ВАС, то следва да се приеме, че към момента на издаване на заповедта, разпоредбите на които се е позовал административният орган не са съществували в правния мир, тъй като са били изначално нищожни, поради което и административният акт, издаден позовавайки се на тях, също е нищожен.

Предвид гореизложеното оспорената заповед № СОА24-РД08-895/13.03.2024 г. на кмета на Столична община следва да бъде прогласена за нищожна, като постановена въз основа на нищожна материалноправна разпоредба. Преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне съобразно дадените указания на съда, както и с оглед предвиденото задължение в чл. 195, ал. 2 от АПК за служебно уреждане на правните последици, възникнали от обявен за нищожен подзаконов нормативен акт.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНА заповед № СОА24-РД08-895/13.03.2024 г. на кмета на Столична община, с която на основание чл. 44, ал. 2 от ЗМСМА и чл. 91 от Наредба за организация на движението на територията на Столична община на Х. И. В. е отказано издаване на карта за преференциално паркиране на ППС, превозващо хора с увреждания в зоните за почасово платено паркиране и паркингите на общинска собственост на определените и означени за целта места.

ВРЪЩА административната преписка на кмета на СО, за ново произнасяне по заявление вх. № СОА24-ГР94-572/08.02.2024 г. в 10-дневен срок, съобразявайки се със задължителните указания на съда по тълкуването и прилагането на закона.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14-дневен срок от получаване на съобщението от страните пред Върховния административен съд.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ;